

**PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH DO RESTAURACJI WYPRAW TYNKARSKICH NA
KOŚCIELE PARAFIALNYM W ZBYSZYCACH, GMINA GRÓDEK.**

ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Celem planowanych zabiegów konserwatorskich będzie przywrócenie elewacjom kościoła dobrego stanu technicznego oraz historycznych walorów estetycznych. Podstawowym założeniem planowanej konserwacji będzie zatem ekspozycja pierwotnej aranżacji kolorystycznej elewacji, związana z techniką i technologią ich wykonania.

Na elewacjach kościoła przed rozpoczęciem czyszczenia należy przeprowadzić próby gwarantujące właściwą i najlepszą metodę oczyszczania. Po oczyszczeniu wypraw elewacji należy, z udziałem specjalisty, dokonać przeglądu pod kątem oceny ewentualnych rys, spękań i podjąć odpowiednio zalecane działania naprawcze.

W ramach konserwacji technicznej wypraw należy przeprowadzić miejscowe odgrzybienie w partiach o zwiększonej działalności mikroorganizmów. (elewacja północna i zachodnia).

Fot.3 Elewacja wschodnia kościoła w Zbyszczach.

Proponuje się malowanie dwuwarstwowe: kryjący podkład barwny w kolorze starej bieli i zewnętrzną warstwę (nieco ciemniejszą) ewentualnie z dodatkiem piasku szklarskiego, aby uzyskać miękki, rozwibrowany efekt tynku zacieranego. Całość tynków gładkich elewacji pokryje odporna na wilgoć hydrofobowa farba silikonowa np. firmy KABE lub Remmers - jako warstwa podkładowa kryjąca Silliconfarbe LA, jako wierzchnia powłoka laserunkowa Hisoric Lasur lub innej firmy np Keim - półlaserunkowe farby Keim Retauro Lazur z pigmentami. Farby te dają korzystny ze względów estetycznych szlachetny efekt

lekkiego wibrowania barwy. Równocześnie farby krzemoorganiczne stanowią hydrofobową barierę dla wody opadowej, która nie wsiąka w strukturę tynku, lecz jest odtrącana na zewnątrz. Efekt hydrofobowości ma również wpływ na proces brudzenia się powierzchni elewacji, który zdecydowanie opóźnia).

Fot.4. Elewacja południowa kościoła w Zbyszczach.

Podczas prac renowacyjnych przy tynkach elewacji proponuje się zastosować technologie oparte na produktach firm Atlas-Złoty Wiek, Keim, Kabe, Sto, Remmers lub innych wiodących firm oferujących produkty do renowacji obiektów zabytkowych. Materiały będące w większości gotowymi produktami mają stabilne i powtarzalne parametry techniczne i estetyczne. Efekty ich zastosowania można oglądać na wielu czołowych zabytkach architektury zarówno polskiej jak i europejskiej.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH W PUNKTACH

1. Po ustawieniu rusztowań i uzyskaniu pełnego dostępu do poszczególnych partii elewacji ;-oczyszczenie mechaniczne wypraw przy użyciu agregatu Karcher ,ewentualne doczyszczenie ręcznie lub parownicami. Prace te należy wykonać po wcześniej wykonanych próbach, ze szczególną ostrożnością.
2. W razie konieczności dezynfekcja tynków w miejscach porażonych korozją biologiczną np. z użyciem preparatu Grünbelag Entferner, Imprägnierung BFA firmy Remmers lub innej firmy.

3. Ocena mniejszych spękań wypraw na wszystkich elementach elewacji. Wypełnienie płytkich rys po wcześniejszym ich przeżyłowaniu w kształcie litery V, zaprawą elastyczną o niskim skurczu wiązania np. Sto Rissfuller fein firmy Sto, Kombi finisz firmy KABE, Multispachtel firmy Remmers. Ostateczne modyfikacje i wybór po rozpoznaniu technologii przez konserwatora prowadzącego.

Fot.5. Elewacja południowa kościoła w Zbyszycach.

4. Projekt kolorystyki elewacji /wykonaną próbkę 1x1 m/ proponuje się wcześniej przedstawić do akceptacji komisji konserwatorskiej w formie próbek kolorów naniesionych bezpośrednio na elewację.
5. Gruntowanie tynków elewacji zgodnie z przyjętą technologią np. preparatem silikatowym Spezial Fixativ firmy Kaim.
6. Malowanie tynków gładkich elewacji, profilowanych i sztukaterii. Wstępnie proponuje się zastosować farby silikatowe np. Calsilit F firmy KABE lub sol-silikatową Soldalit bądź silikatową Granital firmy Kaim z laserunkiem powierzchniowym Restaurolasur firmy Kaim w odpowiedniej kolorystyce; starej bieli (proponuje się pogłębienie plastyki powierzchni poprzez wykończenie powłoki barwnej warstwą lekkiego laserunku Restaurolasur firmy Kaim). Można również rozważyć zastosowanie farby silikonowej Funcosil Historic Lasur firmy Remmers, która dzięki wypełniaczowi z bieli wapiennej nawiązuje do mineralnego charakteru historycznych farb wapiennych, jest jednak

znacznie odporniejsza na czynniki atmosferyczne i zanieczyszczenie powietrza. Farbę nanosić można laserunkowo w odcieniach, metodą topowania pędzlem i gąbką.

Fot.6. Elewacja zachodnia kościoła w Zbyszczach.

7. Wykonanie przeglądu, naprawa bądź wymiana niesprawnych obróbek blacharskich, rur spustowych i rynien.
8. Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej wg schematu.

Uwagi końcowe:

- 1. Prace przy renowacji elewacji należy prowadzić pod kierunkiem dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki, a firma przeprowadzająca remont powinna posiadać praktykę przy obiektach zabytkowych.*
- 2. W przypadku materiałów dotyczących technologii remontu konserwatorskiego podano nazwy konkretnych materiałów i nazwę produkującej je firmy ze względu na fakt, że nie jest to typowy remont budowlany, a remont posługujący się technologiami konserwatorskimi w celu przywrócenia świetności zabytkowi architektury.*
- 3. Działania dodatkowe, nie ujęte w niniejszym programie konserwatorskim powinny być rozstrzygane na spotkaniach komisji konserwatorskiej z udziałem przedstawiciela Urzędu Konserwatorskiego.*

Opracował;